

Eva Garea Traba

Profesora de filosofía

IES de Ames

egarea@edu.xunta.es

Non cabe dúbida de que o teatro vén sendo usado na escola cunha función didáctica. Historicamente, desde a Grecia clásica, o teatro estivo centrado na aprendizaxe e reflexión sobre valores. Hoxe é un feito probado que traballar co teatro nos centros educativos favorece o desenvolvemento de moitas capacidades, a oralidade, a expresión corporal, a riqueza de vocabulario, desenvolve habilidades emocionais, plásticas e técnicas, ao mesmo tempo que dá unha oportunidade única para potenciar a imaxinación, a socialización e mesmo a organización do pensamento.

Mais, case sempre o teatro escolar non se concibe máis que coma un simulacro do teatro profesional e os participantes nestas actividades parten da idea de que o obxectivo básico non é conseguir alumnos-actores, alumnos-guionistas ou alumnos-escenógrafos, senón que a actividade só é un simulacro no que os resultados non son o obxectivo, senón que é o proceso formativo o único que debe terse en conta.

Contra esta idea, o grupo de profesores do IES de Ames, tentamos durante 7 anos integrar o teatro como unha ferramenta, non só artística, senón tamén idónea para a formación integral do alumno. Pensamos que a realización das actividades teatrais podería conformar a

personalidade do individuo, os seus valores e, tamén, en moitos casos unha traxectoria profesional. Así concibimos un proxecto que foi moito máis aló dunha simple actividade teatral. Un proxecto que pretendeu non só desenvolver as capacidades do alumnado, senón tamén as do profesorado e o perfil do centro educativo onde se desenvolveu.

A aposta pola creación, montaxe, realización e representación dun musical, e non dunha obra teatral, veu determinada pola variedade de tarefas que implica o formato musical, as posibilidades expresivas que formula e a necesidade que supón de integración e coordinación dos diferentes ritmos dos integrantes no proxecto. O noso obxectivo foi abordar esta tarefa producindo unha compañía que cubriese todos os aspectos necesarios para a creación dunha obra orixinal e a súa posterior posta en escena, traballando o proceso coma se dunha empresa cooperativa se tratase. A participación na actividade artellouse de múltiples formas, aceptando tare-

fas e funcións a título individual, tanto de profesorado como de alumnado, ou de forma colectiva, a través do grupo-clase de referencia, baixo a coordinación do profesorado, para a subministración dun servizo á actividade xeral. En moitos casos, as necesidades da posta en escena fixeron necesaria a colaboración con outros centros de ensino da comarca, o que redundou na mellora das relacións, a importancia comarcal do proxecto e a extensión do mesmo.

Un total de 300 alumnos participantes e uns 20 profesores e profesoras, ademais de 3 centros escolares da contorna e a colaboración dos concellos de Ames e Santiago de Compostela permiten dar conta da magnitude do proxecto. A posta en marcha do proxecto excede unha representación teatral común, e nisto cremos que reside a súa principal virtude. Neste tipo de proxectos non só interveñen os intérpretes, senón tamén os equipos encargados do guión, a escenografía, coreografía, música, ves-

tiario, iluminación e son, equipo xurídico e gabinete de prensa e promoción, dirección e produción, e equipo de tecnoloxía e efectos especiais. Todos eles artellaron un equipo humano que, non só mellorou as relacións entre profesores e alumnos, senón que tamén conseguiu nalgúns casos que as actividades desenvolvidas no seu ámbito se convertesen en proxectos profesionais. Alumnos e alumnas deste proxecto están na actualidade formando parte de equipos

de iluminación e son, teatrais ou musicais de carácter profesional, ao mesmo tempo que seguen estudos superiores nestes ámbitos.

Tamén é salientable que unha boa proporción do alumnado vinculado ao proxecto está na actualidade colaborando na produción de actividades musicais e teatrais coa asociación de discapacitados ASPAS de Santiago de Compostela, amosando así que a actividade non só

foi quen de desenvolver capacidades técnicas ou artísticas, senón tamén valores e actitudes de colaboración social e humana.

Pensamos que os resultados dos 7 anos que durou a nosa experiencia demostran que actividades deste tipo teñen unha vocación de “experiencia cristalizante”, termo acuñado por David Feldman en 1980, para definir os “puntos clave” no desenvolvemento dos talentos, habilidades ou capacidades dunha persoa. As experiencias cristalizantes son como “gatillos neurais” que, nalgúns casos, activan unha intelixencia e inician o seu desenvolvemento. Darlle ao alumnado a posibilidade de medir as súas forzas nunha empresa real que permita expresar as súas capacidades, coñecementos e actitudes é desenvolver a intelixencia dunha forma emocional, que na adolescencia pode converterse en intelixencia vocacional.

O desenvolvemento do proxecto pode verse no blog: <http://oeslabon.wordpress.com> ■

